

привела до істотного порушення тих гармонійних зв'язків, що склалися тисячоліттями. Саме тому значної актуальності набуває завдання творення нової, еко- та біологічно визначеної свідомості особистості.

Література

1. Дж. Равенн Компетентность в современном обществе : Когито-Центр; М., 2002.
2. Матвійчук А. Криза еколого-етичних концепцій: перспективи вирішення / А. Матвійчук // Нова педагогічна думка. – 2014. – № 3. – С. 215-218.
3. Освітньо-кваліфікаційна програма підготовки бакалавра, спеціаліста галузь знань 0401 природничі науки
4. http://www.rusnauka.com/CONF/ARH_CONF/MyPage_arh_conf.htm

Анотація. Блашкова О.М. До питання формування гуманістичних ціннісних орієнтацій студентів природничих спеціальностей в контексті професійної компетентності. Охарактеризовано та визначено сутність потреби у формуванні гуманістичних цінностей студентів; проаналізовано стандарт освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалаврів, спеціалістів біологів, екологів та географів на визначення їх професійної компетентності та виявлення необхідності формування гуманних якостей; окреслено потребу включення розвитку гуманістичних цінностей у складі професійної компетенції майбутніх педагогів природничих дисциплін

Ключові слова: ціннісні орієнтації, компетентність, майбутні вчителі природничих спеціальностей

Аннотация. Блашкова Е.Н. К вопросу о формировании гуманистических ценностей студентов естественных специальностей в контексте профессиональной компетентности. Охарактеризовано и определено сущность необходимости формирования гуманистических ценностей студентов; проанализирован стандарт образовательно-квалификационной характеристики бакалавров, специалистов биологов, экологов, географов для определения их профессиональной компетентности и необходимости формирования гуманитарных качеств; определено необходимость включения развития гуманистических ценностей в профессиональную компетентность будущих педагогов естественных специальностей

Ключевые слова: ценностные ориентации, компетентность, будущие учителя естественных специальностей

Summary. Blashkova E. On the question of the formation of humanistic valuable orientations of the students of Natural specialties in the context of the professional competence. The essence of the need for the formation of the students' humanitarian values is described and defined: the standard of the educational qualification characteristics of bachelors biologists, ecologists and geographers to define their professional competence and detect the tasks of formations of the humanitarian qualities is analyzed: the need in inclusion of the development of the humanitarian values in the structure of the professional competence of the future teachers of natural sciences is outlined.

Key words: value orientation, competence, future teachers of natural sciences.

Д. Є. Бобилєв

Криворізький педагогічний інститут ДВНЗ «Криворізький національний університет»

м. Кривий Ріг

bob_d@i.ua

ЗАДАЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОЕКТУВАННЯ ПРОБЛЕМНИХ ЛЕКЦІЙ З ФУНКЦІОНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ, СПРЯМОВАНИХ НА РОЗВИТОК ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ВМІНЬ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ

Нині чітко простежується тенденція в збільшенні ваги ефективного практичного характеру застосувань отриманих знань, яке, однак, неможливе без глибокої теоретичної підготовки. У сфері формування компетенцій спостерігається перехід від орієнтації на відтворення знань до їх застосування та організації. Все це обумовлює необхідність зміни характеру і форм навчання студентів в педагогічних вузах.

Зміна освітньої парадигми диктує також зміну підходів до організації навчального процесу, пошук і використання нових форм і методів навчання. В цьому зв'язку задачний підхід до організації навчального процесу у ВНЗ є умовою ефективного розвитку професійного мислення майбутніх фахівців.

У сучасній науковій літературі необхідність включення в навчальний процес елементів науково-дослідної роботи підкреслюється значною кількістю вчених (В.І. Загв'язінській, І.Ф. Ісаєв, І.В. Носаєва,

Т.Д. Файн та ін.). Розвитку творчого потенціалу особистості, пошуку засобів самостійного розв'язання дослідницьких проблем присвячені праці Н.Г. Алексєєва, Д.Б. Богоявленської, А.І. Савенкова, А.П. Тряпціна та ін. У роботах Є.В. Бережної, С.Г. Воронікова, Л.М. Пермінова значна увага приділяється розвиваючій функції наукового змісту освіти, розвитку у студентів навичок дослідницької діяльності. Теоретичні аспекти формування дослідницької культури в освітньому процесі висвітлюються в публікаціях Т.Є. Климової, Р.І. Кузьміна, С.В. Кузнєцової, Г.В. Макотрової, І.В. Носаєвої, Т.А. Сандалого, Т.Н. Шапової, А.Л. Шихової, С.В. Шмачіліної.

Задачний підхід передбачає конструювання змісту навчального матеріалу у вигляді систем задач, а сама навчальна діяльність розглядається як розв'язання запропонованих систем. Таким чином під задачним підходом ми будемо розуміти організацію навчальної діяльності, в основу якої покладено задачну структуру, компонентами якої є навчальна задача, яка, з одного боку, спрямована своїми вимогами на зовнішній об'єкт, а з іншого – містить у собі неявно виражені вимоги до суб'єкта, що її розв'язує.

Задачний підхід до навчання, у нашому розумінні, передбачає введення до змісту навчальної інформації таких завдань, які активізують мисленнєві процеси студентів, закріплюють у них уміння оперувати теоретичними знаннями в практичних ситуаціях.

Таким чином, специфікою задачного підходу є забезпечення ефективності освітнього процесу системою завдань, спрямованою на формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

Задачний підхід розглядаємо як один з методичних підходів, заснований на принципах системності, творчої активності студентів, професійної спрямованості навчання, організуючий формування здатності майбутнього фахівця вирішувати професійні проблеми і завдання, що виникають в реальних ситуаціях професійної діяльності.

Одним з ефективних прийомів підготовки вчителів математики у ВНЗ є проектування проблемних лекцій на основі задачного підходу. Лекція як основна організаційна форма навчання, побудована на основі задачного підходу, перестає бути традиційною. Така лекція, на нашу думку, призводить до змін у способі мислення майбутніх фахівців, виробленню у студентів математичного свідомості, новому відношенню до своєї професійної діяльності.

Проведення проблемних лекцій має важливе дидактичне значення і привертає потенційних наукових співробітників до розв'язання актуальних проблем науки. Проблема лекція допомагає подолати пов'язану переважно з інформаційною роллю лекції, пасивність студентів, активізувати їх пізнавальну діяльність протягом лекції.

Методологічне значення лекцій з дисциплін фундаментального циклу полягає в тому, що в них розкриваються фундаментальні теоретичні основи галузей математики, які розглядаються, наукові методи, за допомогою яких аналізуються окремі математичні категорії. Проблема лекція, заснована на задачному підході, повинна привести до таких результатів для студентів:

- вмінню бачити проблему,
- вмінню організувати пошук найбільш оптимального розв'язку,
- вмінню аналізувати отримане розв'язання проблеми.

Методичний сценарій таких лекцій заснований на принципах діалогу студентів і викладача: введення зовнішнього діалогу як умови актуалізації позицій слухачів щодо розглянутої проблеми; введення ситуацій, що провокують інтелектуальний конфлікт між вихідними позиціями слухачів і пропонованими лектором позиціями розв'язання проблеми. Будь-яка проблема лекція повинна містити в собі постановку проблеми як відповідної суперечливої ситуації, що вимагає розв'язання, і складатися з певного кола приватних завдань, сформульованих викладачем або студентами, послідовне розв'язання яких приведе до вирішення проблеми. Аналіз проблемної ситуації та пошук відсутньої інформації при розв'язанні завдань сприяє отриманню нових знань, активізує студентів в осягненні такого знання.

При викладанні фундаментальних дисциплін найбільш доцільно використовувати проблемні лекції при вивченні неоднозначних підходів до математичних об'єктів, при оцінці певних математичних категорій.

При підготовці до проблемної лекції слід враховувати, що така лекція повинна проводитися, принаймні, після вступної лекції, оскільки для активної роботи студентів необхідно ввести їх в зміст курсу. Крім того, студенти теж повинні бути підготовлені до проблемної лекції: мати необхідний запас знань для засвоєння пропонованого матеріалу, а також заздалегідь ознайомитися з основною і додатковою літературою на тему лекції.

Як приклад конструювання проблемної лекції з функціонального аналізу можна взяти тему «Теорема Арцела». Дана тема займає одне з центральних місць в модулі «Метричні простори». Для засвоєння курсу є базовою, а за характером викладу матеріалу в навчальній і науковій літературі – проблемною.

Специфіка формування професійних компетенцій математиків дозволяє досить часто використовувати проблемні лекції на основі задачного підходу. В якості матеріалу для них можна застосовувати різні проблемні питання теорії множин. Так, наприклад, на основі задачного підходу до

організації навчального процесу можна проектувати такі теми курсу функціонального аналізу: «Геометрія гільбертових просторів», де розглядаються проблеми визначення конфігурації різних об'єктів в певних просторах; «Застосування теореми Банаха», де проблемний характер мають питання застосування загального ітераційного підходу в різних метричних просторах; «Компактність», де розглядаються питання дослідження множин на компактність в топологічних і метричних просторах.

Таким чином, якщо паралельно з предметним матеріалом пропонується матеріал методологічного характеру, лекція стає проблемною. В якості методологічної складової може виступати задачний підхід. Лектор, включаючи в структуру лекції завдання і пропонуючи пошук розв'язку, а також обгрунтовуючи, в деяких випадках, необхідність класифікувати запропоновані завдання, виводить студентів на новий щабель засвоєння навчального матеріалу та отримання необхідних знань. Перспективи подальших розвідок вбачаємо у розробці курсу проблемних лекцій з дисципліни «Функціональні рівняння» та їх запровадження у реальний навчальний процес підготовки майбутнього вчителя математики.

Анотація. Бобилев Д. Є. Задачний підхід до проектування проблемних лекцій з функціонального аналізу спрямованих на розвиток інтелектуальних вмінь майбутніх вчителів математики. У статті розглядається процес проектування проблемної лекції на основі задачного підходу. Обгрунтовується можливість застосування задачного підходу як одного з методичних підходів до проектування лекцій для майбутніх вчителів математики. Наводиться приклад проектування проблемної лекції з функціонального аналізу.

Ключові слова: задачний підхід, проблемна лекція, майбутні вчителі математики, проектування лекції, функціональний аналіз.

Аннотация. Бобылев Д. Е. Задачный подход к проектированию проблемных лекций по функциональному анализу направленных на развитие интеллектуальных умений будущих учителей математики. В статье рассматривается процесс проектирования проблемной лекции на основе задачного подхода. Обосновывается возможность применения задачного подхода как одного из методических подходов к проектированию лекций для будущих учителей математики. Приводится пример проектирования проблемной лекции по функциональному анализу.

Ключевые слова: задачный подход, проблемная лекция, будущие учителя математики, проектирование лекции, функциональный анализ.

Summary. Bobyliev D. Task approach to the design problem lectures on functional analysis aimed at the development of intellectual abilities of future teachers of mathematics. In the article the design process of problem lectures of task-based approach. Substantiates the applicability of task approach as one of the methodological approaches to designing lectures for future teachers of mathematics. An example of bad design lectures on functional analysis.

Key words: approach of task, problem lecture, future teachers of mathematics, engineering lectures, functional analysis.

Л. І. Бондаренко

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Старобільськ

bondarenko_lina@mail.ru

Науковий керівник – Савченко С.В.
доктор педагогічних наук, професор

РОЗВИТОК ДОСЛІДНИЦЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

В умовах динамічних соціально-економічних та соціокультурних змін у сучасному українському суспільстві освітні стратегії спрямовано на подальший розвиток національної системи освіти, інтеграцію її до європейського й світового співтовариства з урахуванням загальних тенденцій глобалізації, фундаменталізації, інформатизації освітнього простору. Реалізація поставлених завдань сприятиме досягненню основної мети системи вищої освіти України, зокрема педагогічної – підготовці компетентних, креативних, конкурентоспроможних педагогічних працівників.

Перехід вищої школи до ступеневої системи освіти передбачає оновлення професійної підготовки фахівців усіх кваліфікаційних рівнів. За цих умов особливого значення набуває модернізація змісту, методів і форм підготовки майбутніх викладачів ВНЗ, здатних не лише виконувати професійні обов'язки, а й бути компетентним у сфері науково-педагогічної та науково-дослідницької діяльності.

Питання розвитку дослідницьких здібностей можна віднести до особливо важливих освітніх завдань. Розвиток дослідницьких здібностей студентів – це основа формування компетентного та